DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અહેવાલપાત્ર

ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં

ફોજદારી અપીલીય હકૂમત

ફોજદારી અપીલ નંબર ૫૦૬/૨૦૧૯

(એસ. એલ. પી. (ફોજ.) માંથી ઉદ્ભવતી) નં. ૬૬૮૯/૨૦૧૮)

રફીક અહમદભાઈ પાલીવાલા ....અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુધ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય ....સામાવાળા(ઓ)

ચુકાદો

અભય મનોહર સાપ્રે, ન્યાયમૂર્તિ

૧. રજા મંજૂર.

૨. આ અપીલ અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા ફોજદારી પરચુરણ અરજી (એફ. આઈ. આર. રદ કરવા માટે) નં.૨૯૯૩૬/૨૦૧૭ માં આપેલ અંતિમ ચુકાદા અને તા.૧૧.૧૨.૨૦૧૭ ના આદેશના વિરુધ્ધમાં છે જેમાં ઉચ્ચ અદાલતે સામાવાળા નં. ૨–૧૭ દ્વારા અહીં દાખલ કરવામાં

આવેલી ઉપરોક્ત અરજીને મંજૂરી આપી હતી.

૩. આ અપીલમાં એક ટૂંકો મુદ્દો સામેલ છે જે નીચે જણાવેલી હકીકતો પરથી સ્પષ્ટ થશે.

૪. ઉચ્ચ અદાલતે વિવાદીત હુકમ દ્વારા, ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩ (હવેથી "સંહિતા" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ તેની અંતર્નિહિત સતા નો ઉપયોગ કરીને અહીં સામાવાળા નં. ૨ થી ૧૭ ની અરજીને મંજૂરી આપી અને એફ.આઈ.આર. જે આઇ સી આર નંબર ૬૭/૨૦૧૭ થી ગાયકવાડ હવેલી પોલીસ સ્ટેશન, અમદાવાદમાં નોંધાયેલ હોવાને કારણે તે જયાં સુધી ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ (હવેથી "આઈપીસી" તરીકે ઉલ્લેખિત) ની કલમ ૩૯૨, ૩૯૫ અને ૩૯૭ હેઠળ સજાપાત્ર અપરાધો સાથે સંબંધિત છે તે રદ કરી અને જ્યાં સુધી તે જી. પી. અધિનિયમની કલમ ૧૩૫(૧) સાથે વાંચી શકાય તેવી આઈ. પી. સી. ની કલમ ૧૪૩,૧૪૭, ૧૪૮ અને ૩૨૩ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ સાથે સંબંધિત છે ત્યાં સુધી તેને સમર્થન આપ્યું હતું.

૫. ફરિયાદી વિવાદિત આદેશથી વ્યથિત થઈને આ અદાલતમાં વિશેષ રજા દ્વારા આ અપીલ દાખલ કરી છે.

૬. તેથી, ટૂંકમાં પ્રશ્ન, જે આ અપીલમાં વિચારણા માટે ઊભો થાય છે, તે એ છે કે શું ઉચ્ચ અદાલતે અરજીને મંજૂરી આપવા અને આઇપીસીની કલમ ૩૯૨,૩૯૫ અને ૩૯૭ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ સાથે સંબંધિત હોય ત્યાં સુધી એફ. આઈ. આર. ને રદ કરવામાં ન્યાયી હતી કે કેમ.

૭. આક્ષેપ કરાયેલ હુકમ નીચે મુજબ છેઃ

"પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા પછી અને રેકોર્ડ પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં લઈને, મારો મત છે કે જો ફરિયાદી પક્ષનો સમગ્ર કેસ સાચો માનવામાં આવે અથવા સ્વીકારવામાં આવે તો પણ, કલમ ૩૯૨,૩૯૫ અથવા ૩૯૭ ના આધારે ગુનો બનવા માટેના કોઈપણ ઘટકો પ્રસ્થાપિત થતાં નથી. કલ્પનામાં પણ, એવું ન કહી શકાય કે ગેરકાયદેસર મંડળીનો સામાન્ય ઉદ્દેશ લૂંટનો હતો.

"આવા સંજોગોમાં, જ્યાં સુધી ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૯૨,૩૯૫ અને ૩૯૭ સંબંધિત છે ત્યાં સુધી મને એફ. આઈ. આર. રદ કરવામાં કોઈ ખચકાટ નથી. જ્યાં સુધી અન્ય ગુનાઓની વાત છે, વધુ તપાસ કાયદા અનુસાર થશે.

ઉપર મુજબ, આ અરજીનો નિકાલ કરવામાં આવે છે. ડાઈરેક્ટ સર્વિસની મંજૂરી છે."

૮ . પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા પછી અને કેસના રેકોર્ડના અવલોકન કર્યા બાદ, અમે અપીલને મંજૂરી આપવા અને વિવાદિત આદેશને રદ કરવા માટે બંધાયેલા છીએ.

૯. અમારા મતે, ઉચ્ચ અદાલતે સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ સામાવાળા નંબર ૨ થી ૧૭ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીને ધ્યાનમાં લેવામાં ભૂલ કરી હતી અને તેને આંશિક રીતે મંજૂરી આપવામાં વધુ ભૂલ કરી હતી.

૧૦. તપાસ અધિકારી (આઈ.ઓ.) દ્વારા ફરિયાદકર્તા દ્વારા દાખલ કરાયેલી

એફ. આઈ. આર. ના આધારે કોઈ યોગ્ય તપાસ થઈ શકી ન હતી તે વિવાદમાં નથી અને તેને તેના તાર્કિક તારણ પર લાવવામાં આવે તે પહેલાં, વિવાદિત આદેશથી દખલગીરી કરવામાં આવી હતી, જેના પરિણામે ગુનાહિત ગુનાઓના સંબંધમાં એફ. આઈ. આર. જ રદ કરવામાં આવી હતી, જે કાર્યવાહી માટે બચી ગયેલા બાકીના ગુના કરતાં વધુ ગંભીર પ્રકૃતિના હતા.

૧૧. અમારા મતે, ઉચ્ચ અદાલતે આવા પ્રારંભિક તબક્કે એફ. આઈ. આર. રદ કરવાને બદલે તપાસ અધિકારીને એફ. આઈ. આર. ના આધારે યોગ્ય તપાસ કરવાનો અને પછી સામગ્રીના આધારે યોગ્ય આરોપપત્ર દાખલ કરવાનો નિર્દેશ આપવો જોઈએ. તદનુસાર તપાસમાં એકત્રિત કરવામાં આવે છે. જોકે, તે કરવામાં આવ્યું ન હતું.તે વધુ હતું કારણ કે, આપણે શોધીએ છીએ એફ. આઈ. આર. એ સંબંધિત ગુનાઓ કરવાના પ્રાથમિક આક્ષેપો જાહેર કર્યા હતા.

૧૨. તેથી, અમે ઉચ્ચ ન્યાયાલયના અભિગમને સંમત થઈ શકતા નથી જ્યારે તે વધુ ગંભીર ગુનાઓ (આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૯૨,૩૯૫ અને ૩૯૭) ના સંબંધમાં આંશિક રીતે એફ. આઈ. આર. ને રદ કરવા માટે આગળ વધ્યું હતું અને તપાસ અધિકારી ને તેના આક્ષેપોની યોગ્ય તપાસ કરવાની મંજૂરી આપી ન હતી.

૧૩. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં લેતાં, અપીલ સફળ થાય છે અને તે મુજબ મંજૂરી આપવામાં આવે છે. આક્ષેપિત હુકમને રદ કરવામાં આવે છે.

૧૪. જો કે, ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશોને અનુસરીને અમને

જાણ કરવામાં આવી છે કે, નાના ગુનાઓના સંબંધમાં આરોપપત્ર દાખલ કરવામાં આવ્યું છે, જે એફ. આઈ. આર. ૨૯ કર્યા પછી અસ્તિત્વમાં રહ્યું. જો એમ હોય તો, તપાસ અધિકારી હવે દાખલ કરવામાં આવેલી મૂળ એફ. આઈ. આર. માં કરવામાં આવેલા આક્ષેપોની સંપૂર્ણ અને યોગ્ય તપાસ કરશે અને તપાસ પૂર્ણ થયા બાદ અન્ય કોઈપણ ગુનાઓના સંબંધમાં વધારાનું આરોપપત્ર દાખલ કરશે, જો તે સાબિત થાય.

૧૫. તપાસ અધિકારી કોઈપણ અવલોકનોથી પ્રભાવિત થયા વિના કાયદા અનુસાર કડક રીતે તપાસ કરશે તે કહેવુ આવશ્યક નથી. આને ૩ મહિનાની બાહ્ય મર્યાદામાં પૂર્ણ કરવું.

..... ન્યાયમૂર્તિ

[અભય મનોહર સાપ્રે]

.....ન્યાયમૂર્તિ

[દિનેશ મહેશ્વરી]

નવી દિલ્હી;
૧૫ માર્ચ, ૨૦૧૯.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

DISCLAIMER: *The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*